

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/424
KARAR NO : 2025/574
KARAR TR : 22/09/2025

ÖZET: İdari para cezasının tahsili maksatlı düzenlenen ödeme emrinin, tahsil işleminin hukuka aykırılığından bahisle, iptali istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. A. C.
Vekili : Av. E. K.
Davalı : Hızırbey Vergi Dairesi Müdürlüğü
Vekili : Av. Ş. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, asıl kamu borçlusu şirket adına kesilip vadesinde ödenmeyen ve asıl borçlu şirketten tahsil edilemeyen 2018 hesap dönemine ait idari para cezaları ile karar tahsil harcının 6183 sayılı Kanun'un 35. maddesi uyarınca davacıdan tahsili amacıyla düzenlenen 21/11/2024 tarih ve 2024112166asq0000002 sayılı ödeme emrinin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Trabzon İdare Mahkemesi 15/01/2025 tarih ve E.2025/43, K.2025/46 sayılı kararı ile, davanın görev yönünden reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; kanuni temsilci sıfatıyla davacı adına 4857 sayılı yasa kapsamında verilen para cezasının ve bu para cezasına ilişkin yargılama giderinin tahsili amacıyla ödeme emrinin düzenlenerek davacıya tebliğ edilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, dava konusu edilen işbu ödeme emrinin 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında davacının kanuni temsilcisi olduğu şirket adına verilen para cezasının ve bu para cezasına ilişkin yargılama giderinin tahsili amacıyla düzenlendiği gözetildiğinde, yukarıda hükmüne yer verilen mevzuat hükümleri kapsamında iş bu uyuşmazlığın çözümlenmesinde, 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerinin uygulanacağı, bu sebeple davanın görüm ve çözümünde görevli ve yetkili Mahkemenin adli yargı yeri mahkemeleri (İş Mahkemesi) olduğu sonucuna varılmıştır...."

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Trabzon 2. İş Mahkemesi 13/05/2025 tarih ve E.2025/9, K.2025/99 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, davanın usulden reddine ve olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Dosya kapsamından dava konusu edilen ödeme emrinin 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında davacının ortağı olduğu şirket adına verilen idari para cezasının ve bu para cezasına ilişkin yargılama giderinin tahsili davalı vergi dairesi tarafından gönderildiği, davalı vergi dairesinin 6183 sayılı yasa kapsamında işlem tesis ederek davalıya ödeme emri gönderdiği, ödeme emrine konu işlemde davalı idarenin sadece tahsilata yönelik işlem tesis ettiği, tahsilata konu alacak ile ilgili olarak davalı idarenin herhangi bir yönelik işlem tesis işleminin mevcut bulunmadığı, davanın konusunun idari para cezası ile yargılama giderlerinin tahsili maksatlı düzenlenene ödeme emrinin ve tahsil işleminin hukuka aykırılığından bahisle iptali istemiyle işbu davanın açıldığı, bahsi geçen kamu alacağının esasına yönelik bir incelemenin yapılmayacağı ve bu nedenlerden dolayı görevli yargı yerinin idari yargı olduğu değerlendirilmiştir.

Dosya kapsamı ve yukarıda anılan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararı birlikte değerlendirilerek davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermek gerekmiş, söz konusu karar öncesinde Trabzon İdare Mahkemesi tarafından davanın görev yönünden reddine karar verildiği anlaşıldığından yargı yeri uyuşmazlığı çıkmış olması nedeniyle görevli yargı yerini belirlemek üzere dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermek gerekmiştir(tir)..."

5. Trabzon 2. İş Mahkemesince, görevli yargı yerinin belirlenmesi için, adli yargı dosyası ile kesinleşme şerhini havi idari yargı kararı, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Yetkili makam ve memurlar" başlıklı 92. maddesinin 2. fıkrası şöyledir:

"(Değişik ikinci fıkra: 13/2/2011-6111/78 md.) Teftiş, denetleme ve incelemeler sırasında işverenler, işçiler ve bu işle ilgili görülen başka kişiler izleme, denetleme ve teftişle görevli iş müfettişleri (...)26 tarafından çağrıldıkları zaman gelmek, ifade ve bilgi vermek, gerekli olan belge ve delilleri getirip göstermek ve vermek; iş müfettişlerinin birinci fıkroda yazılı görevlerini yapmaları için kendilerine her çeşit kolaylığı göstermek, bu yoldaki isteklerini geciktirmeksizin yerine getirmekle yükümlüdürler."

7. 4857 sayılı Kanun'un "İş hayatının denetim ve teftişi ile ilgili hükümlere aykırılık" başlıklı 107. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 23/1/2008-5728/500 md.)

Bu Kanunun;

a) 92 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen,

b) 96 ncı maddesindeki yasaklara uymayan,

işveren veya işveren vekiline sekizbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

İş müfettişlerinin bu Kanundan veya diğer kanunlardan doğan her çeşit teftiş, denetleme yetki ve görevleri gereğince görevlerinin yerine getirilmesi sırasında, görevlerini

yapma ve sonuçlandırmaya engel olan kimselere, fiil suç oluşturmadığı takdirde, sekizbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. "

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "*Genel kanun niteliği*" başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un "*Yaptırım türleri*" başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

10. 5326 sayılı Kanun'un Kanun'un "*İdarî para cezası*" başlıklı 17. maddesinin 4. fıkrası şöyledir:

"(4) (Değişik: 6/12/2006-5560/32 md.) Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idarî para cezalarına ilişkin kesinleşen kararlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil dairelerine gönderilir. Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur. Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen ve Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında özel hüküm bulunmadığı takdirde genel hükümlere göre tahsil olunur."

11. 5326 sayılı Kanun'un "*Başvuru yolu*" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."(...)"

12. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un "*Ödeme emri*" başlıklı 55. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"Amme alacağını vadesinde ödemiyenlere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur. ..."

13. 6183 sayılı Kanun'un "*Ödeme emrine itiraz*" başlıklı 58. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"Kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahıs, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde itirazda bulunabilir. İtirazın şekli, incelenmesi ve itiraz incelemelerinin iadesi hususlarında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur."

14. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 24/2/1988 - 3410/1 md.) İdare mahkemeleri, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştayda çözümlenecek olanlar dışındaki:

a) İptal davalarını,

b) Tam yargı davalarını,

c) (Değişik: 8/6/2000 - 4577/2 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklardan hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan idarî sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları,

d) Diğer kanunlarla verilen işleri,

Çözümler.

2. Özel Kanunlarda Danıştayın görevli olduğu belirtilen ve İdari Yargılama Usulü Kanunu ile idare mahkemelerinin görevli kılınmış bulunduğu davaları çözümler.

15. 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesi şöyledir :

"(Değişik: 24/2/1988 - 3410/2 md.)

Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri,

Çözümler."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/09/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

17. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğu ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir. Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

18. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki "Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren

merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.” hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

19. Kanun koyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönetime nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

20. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ayrıca görevli merciin belirtilmesi için dava dosyasının re’sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verilmiştir.

21. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun’da öngörülen yönetime uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, adli yargı yerince re’sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun’un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olduğundan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

22. Raportör-Hâkim Murat UÇUR’un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL’ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

23. Dava, asıl kamu borçlusu şirket adına kesilip vadesinde ödenmeyen ve asıl borçlu şirketten tahsil edilemeyen 2018 hesap dönemine ait idari para cezaları ile karar tahsil harcının 6183 sayılı Kanun’un 35. maddesi uyarınca şirketin kanuni temsilcisi olan davacıdan tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılmıştır.

24. Olayda, tahsil işlemine konu ödeme emri içeriğindeki tahsil harcı ile idari para cezalarının, davacının bu kamu borçlarından sorumlu olmadığı ve asıl borçlu şirkete yönelik takip işlemlerinin kesinleşmediği iddiasıyla iptalinin istenildiği, bahsi geçen kamu alacaklarının esasına yönelik bir itirazın bulunmadığı ve görevli mahkemece salt tahsil işleminin 6183 sayılı Kanun’daki usule uygun olup olmadığının incelenmesi gerektiği, dolayısıyla tahsil harcı ve idari para cezasından ibaret kamu alacağının esasına yönelik bir inceleme yapılmayacağı değerlendirilmiştir.

25. Bu durumda, söz konusu tahsil işlemine karşı açılan davada, 2576 sayılı Kanun’un yukarıda anılan hükümleri uyarınca idari yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

26. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Trabzon 2. İş Mahkemesin yonteme aykırı başvurusunun kabulü ile Trabzon İdare Mahkemesince verilen 15/01/2025 tarih ve E.2025/43, K.2025/46 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Trabzon 2. İş Mahkemesinin yonteme aykırı BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Trabzon İdare Mahkemesince verilen 15/01/2025 tarih ve E.2025/43, K.2025/46 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/09/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Nilgün
TAŞ

Üye
Doğan
AĞIRMAN

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

